

**Sinteza recomandărilor Centrului Național Anticorupție
la proiectul Legii privind evaluarea externă a judecătorilor și candidaților
la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție**

Nr.	Conținutul proiectului	Conținutul obiecțiilor sau propunerii	Opinia Ministerului Justiției
1.	<p>La art. 5 alin. (3) din proiect</p> <p>„(3) Comisia de evaluare elaborează și aprobă regulamentul propriu de organizare și funcționare, precum și regulamentul secretariatului Comisiei de evaluare.”</p>	<p>Obiecții:</p> <p>Proiectul este lacunar la capitolul publicității regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei de evaluare și regulamentului secretariatului elaborate și aprobate de Comisie. Acest moment este, pe cât de important, pe atât de necesar, având în vedere importanța exercițiului de evaluare a judecătorilor și candidaților pentru funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, precum și condiția revocării membrilor Comisiei pentru încălcarea propriului regulament de activitate (art.7 alin.(3) subpct.2) lit.b) din proiect).</p> <p>Astfel, este evident că persoanele interesate și societatea nu poate cunoaște despre încălcarea prevederilor unui act normativ conținutul căruia nu este public. În consecință, va persista o „obscuritate” asupra conținutului celor două regulamente de activitate, care vizează și interesează în mod legitim judecătorii și candidații pentru funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, și publicul general. Toți cei interesați să cunoască modalitatea de lucru a Comisiei de evaluare și a secretariatului acesteia, vor trata cele două entități cu neîncredere și suspiciune pentru că ar „ascunde ceva”, considerând că membrii și angajații acestora ar putea utiliza informațiile la care au acces în scopuri private, contrar interesului public.</p> <p>Pe de altă parte, persoanele interesate în mod legitim să afle informațiile, ar putea explora metode coruptibile pentru a le accesa.</p> <p>Recomandări:</p> <p><i>Completarea proiectului cu prevederi suplimentare care să stabilească obligativitatea publicării regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei de evaluare și regulamentului secretariatului pe pagina web oficială a Comisiei.</i></p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Textul art. 5 alin. (3) a fost completat.</p>
2.	<p>La art. 6 alin. (1) lit. b) din proiect</p> <p>„Comisia de evaluare este formată din 6</p>	<p>Obiecții:</p> <p>Deși trei dintre cei șase membri ai Comisiei de evaluare sunt cetățeni străini, care probabil nu cunosc limba română, iar una dintre cerințele cărora urmează să le corespundă membrilor Comisiei de evaluare este cunoașterea la un nivel suficient</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Considerăm că detaliile referitoare la traducerea în limba engleză a</p>

<p>membri numiți cu votul a 3/5 din deputații aleși după cum urmează: [...] b) 3 membri – propuși de partenerii de dezvoltare.”</p>	<p>a limbii engleze (art. 7 alin. (1) lit. g) din proiect), proiectul este lacunar la capitolul obligației traducerii integrale în limba engleză a tuturor:</p> <ul style="list-style-type: none"> -) materialelor colectate, acumulate și verificate relevante pentru evaluare; -) informațiilor solicitate de la subiectul evaluat și de la alte persoane fizice/juridice de drept public sau privat, instituțiile financiare; -) datelor obținute în rezultatul accesării sistemelor informaționale care conțin date relevante pentru realizarea mandatului Comisiei de evaluare; -) audierilor subiecților evaluați și altor persoane care dețin informații relevante pentru evaluare. <p>Dezvoltând ideea, pentru asigurarea clarității și participării active a membrilor propuși de partenerii de dezvoltare sau, cel puțin, pentru garantarea înțelegerii elementare de către aceștia a proceselor/discuțiilor desfășurate în cadrul Comisiei de evaluare, limba de lucru a Comisiei urmează să fie engleza, cu asigurarea traducerii în limba română pentru judecătorii și candidații evaluați.</p> <p>Într-o altă ordine de idei, dacă limba de lucru a Comisiei este româna, urmează să fie prevăzută obligativitatea traducerii simultane a audierilor în limba engleză, pentru membrii Comisiei care nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova și cărora li se rezervă dreptul de a participa la ședințele Comisiei prin videoconferință (art. 14 alin. (4) din proiect).</p> <p>Omiterea în proiect a prevederilor în acest sens, lipsește membrii propuși de către partenerii de dezvoltare de dreptul de a cunoaște, a participa activ și așa aduce aportul în procesul de evaluare, activitate pentru care sunt contractați și remunerați corespunzător.</p> <p>De altfel, esența reformei, adică a exercițiului de evaluare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție cu implicarea cetățenilor străini, a avut ca bază imparțialitatea indubitabilă a acestora. Astfel, privarea membrilor respectivi de posibilitatea cunoașterii și intrării în esență a evenimentelor desfășurate, prin lăsarea lor în necunoștință de cauză, compromite din start exercițiul excepțional propus.</p> <p>Recomandări:</p> <p><i>Completarea proiectului cu obligația traducerii integrale în limba engleză a tuturor materialelor/informațiilor/datelor solicitate, colectate, acumulate și verificate relevante pentru evaluare, precum și traducerea simultană a audierilor desfășurate în cadrul ședințelor Comisiei de evaluare.</i></p>	<p>materialelor/audierilor prezintă niște aspecte foarte tehnice, ce trebuie să se regăsească în Regulamentul Comisiei de evaluare și nu în lege.</p>
---	---	---

3.	<p>La art. 6 alin. (3) și (4) din proiect</p> <p>„(3) Dacă una dintre fracțiunile parlamentare nu asigură desemnarea candidaturii în termenul prevăzut, Comisia juridică, numiri și imunități înaintează proiectele hotărârilor de Parlament și rapoartele pentru candidații desemnați conform alin.(2) spre dezbateri în plenum Parlamentului.</p> <p>(4) Dacă una dintre fracțiunile parlamentare nu a desemnat nici o candidatură, sau dacă candidatura propusă nu a fost aprobată cu numărul necesar de voturi, Comisia de evaluare se constituie și activează cu numărul de membri ce a fost confirmat prin hotărâre a Parlamentului conform alin.(7).”</p>	<p>Obiectii:</p> <p>Prevederile analizate sunt incompatibile cu norma de la alin.(1) potrivit căreia Comisia de evaluare este formată din 6 membri.</p> <p>Astfel, pe de o parte alin.(1) stabilește că Comisia de evaluare este formată din 6 membri: 3 membri cetățeni ai Republicii Moldova propuși de fracțiunile parlamentare și 3 membri propuși de partenerii de dezvoltare.</p> <p>Pe de altă parte, însă, din alin.(3) și (4) rezultă că membri în Comisie pot fi mai puțini în cazul în care fracțiunile parlamentare nu desemnează nici o candidatură sau nu asigură desemnarea candidaturii în termenul prevăzut.</p> <p>Conflictul de norme constituie un impediment în aplicarea corectă a prevederilor normative și creează premise pentru alegerea subiectivă și abuzivă a prevederii „convenabile” care se va aplica într-o situație concretă.</p> <p>Totodată, reglementarea insuficientă sau ambiguă a procedurilor administrative creează premise pentru apariția discrețiilor, din partea agenților publici responsabili, de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor interese, contrare interesului public. Un exemplu în acest sens ar putea servi prezentarea celor 3 candidați Comisie juridice, numiri și imunități de către o singură fracțiune parlamentară, fapt care ar compromite norma de la art.6 alin.(1) lit.a) din proiect în partea ce ține de respectarea reprezentării proporționale a majorității și a opoziției.</p> <p>Recomandări:</p> <p><i>Redactarea normei de la alin.(3) prin prisma asigurării unui mecanism suplimentar de selectare a candidaturilor pentru funcția de membru al Comisiei de evaluare (ex: prin stabilirea unui termen suplimentar de înaintare a candidaturii), care să garanteze alegerea acestora în componență deplină – 3 membri național</i></p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Mecanismul propus în proiect a fost preluat din actuala Lege nr. 26/2022, fiind coordonat atât cu Parlamentul, cât și cu partenerii de dezvoltare. Funcționalitatea acestui mecanism s-a dovedit în practică, la etapa formării actualei Comisii de evaluare („de pre-vetting”), fiind acceptată și de Comisia de la Veneția.</p> <p>Drept urmare, nu considerăm oportun de a modifica acest mecanism.</p>
4.	<p>La art. 7 alin. (1) lit. c) din proiect</p> <p>„(1) Membrul Comisiei de evaluare trebuie să corespundă</p>	<p>Obiectii:</p> <p>Delimitarea propusă pentru sectoarele de activitate în care urmează să aibă experiență membrii Comisiei de evaluare, este confuză. În acest sens, domeniile juridic, economic, fiscal, financiar – sunt generale și înglobează mai multe activități. Totodată, atât investigarea infracțiunilor de corupție și celor conexe</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Textul a fost exclus.</p>

	<p>următoarelor cerințe: [...] c) are cel puțin 10 ani de experiență în unul sau mai multe dintre următoarele domenii: juridic, economic, fiscal, financiar, al investigării infracțiunilor de corupție sau al verificării integrității.”</p>	<p>corupției, cât și verificarea integrității sunt activități cuprinse în domeniul juridic, cu nuanțe din domeniul fiscal și financiar.</p> <p>Recomandări: <i>Excluderea din proiect a textului „al investigării infracțiunilor de corupție sau al verificării integrității” .</i></p>	
<p>5.</p>	<p>La art. 7 alin. (3) subpt. 2) din proiect „(3) Calitatea de membru al Comisiei de evaluare încetează în următoarele cazuri: [...] 2) revocarea membrului pentru: b) încălcarea intenționată a prezentei legi sau a regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei de evaluare; c) săvârșirea unei infracțiuni flagrante.”</p>	<p>Obiecții: În ceea ce privește norma de la lit. b), conținutul acesteia este confuz, nefiind clar cine, cum, în ce condiții și cui va demonstra intenția în situația încălcării prevederilor proiectului de către un membru al Comisiei de etică. Ca și în obiecția precedentă, ambiguitatea sau, în cazul de față, lipsa procedurilor destul de activate Comisiei de evaluare relevă inaplicabilitatea prevederii. Concomitent, apariția situației de săvârșire a infracțiunii în flagrant va crea situații incerte la aplicare, întrucât art.212 din Codul de procedură penală reglementează în mod imperativ confidențialitatea urmăririi penale. Or, materialele urmăririi penale nu pot fi date publicității decât cu autorizarea persoanei care efectuează urmărirea penală și numai în măsură în care ea consideră că aceasta este posibil, cu respectarea prezumției de nevinovăție, și ca să nu fie afectate interesele altor persoane și ale desfășurării penale în condițiile Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Totodată, textul „săvârșirea unei infracțiuni în flagrant” este discreționară și prin prisma respectării drepturilor omului, deoarece poate fi aplicată subiectiv de către membrii Comisiei de evaluare, oferind posibilitatea omiterii situațiilor în care membrii au săvârșit infracțiuni cu intenție, însă n-au fost reținuți în flagrant.</p> <p>Recomandări: a) <i>la lit.b) – excluderea textului „intenționată a”;</i> b) <i>lit.c) se va expune în redacția următoare: „c) săvârșirea unei infracțiuni cu intenție”</i></p>	<p>Se acceptă parțial Modificarea propusă pentru litera b) nu poate fi acceptată, deoarece aceasta ar duce la situații de încetare a calității de membru al Comisiei de evaluare pentru încălcări minore și ar bloca activitatea acesteia. Textul literei c) a fost modificat.</p>

<p>6.</p> <p>La art. 7 alin. (4) din proiect</p> <p>„Membrii Comisiei de evaluare poate fi revocat prin decizia motivată a comisiei, adoptată cu votul secret a 2/3 din membrii acesteia, care se transmite pentru informare Parlamentului. Membrul vizat nu participă la vot.”</p>	<p>Obiecții:</p> <p>Articolul 54 alin.(1) lit.a) din Legea nr.100/2017 stabilește că la elaborarea textului proiectului actului normativ: „conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc [...]”.</p> <p>Textul „poate fi” lasă loc de interpretări discreționare în ceea ce privește revocarea membrului Comisiei de evaluare, sugerând posibilitatea ca atribuția membrilor, legată de revocarea colegilor care au încălcat reglementările proiectului, să fie interpretată ca un drept și nu ca obligație.</p> <p>Prin urmare, norma dispune de un înalt potențial coruptibil, oferind persoanelor responsabile capacitatea de a o tălmăci într-o manieră subiectivă, abuzivă, în dependență de circumstanțe și interese.</p> <p>Obiecția este valabilă și pentru norma de la art.11 alin.(4), art.13 alin.(6) și (7) din proiect.</p> <p>Recomandări:</p> <p>La art.7 alin.(4) din proiect – substituirea textului „poate fi revocat” cu textul „este revocat”.</p> <p>La art.11 alin.(4) din proiect – substituirea textului „poate verifica” cu textul „verifică”.</p> <p>La art.13 din proiect: -) alin.(6) – substituirea textului „poate solicita” cu textul „solicită”;</p> <p>-) alin.(7) – substituirea textului „poate constitui” cu textul „constituie”</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Conținutul art. 7 alin. (4) și art. 11 alin. (4) a fost modificat.</p> <p>Propunerile referitoare la art. 13 nu pot fi acceptate.</p> <p>Scopul redacției actuale a alin. (6) a fost anume de a lăsa la discreția Comisiei de evaluare să aprecieze dacă este sau nu necesară solicitarea datelor și informației suplimentare, și de a decide de la cine să o ceară. Modificarea propusă de CNA va crea o rigiditate excesivă a normei.</p> <p>Același argument este aplicabil și propunerii referitoare la alin. (7). Or, este la latitudinea Comisiei de evaluare să aprecieze dacă temeiurile neapreciate în informației în termenul stabilit de aceasta este unul obiectiv (convingător) sau nu și, în funcție de asta să decidă în continuare admiterea sau respingerea acesteia. Este incorect de a obliga Comisia de evaluare în toate cazurile să respingă informația prezentată supra termen.</p>
<p>7.</p> <p>La art. 9 din proiect</p>	<p>Obiecții:</p>	<p>Nu se acceptă.</p>

<p>9. „Articolul Secretariatul Comisiei de evaluare [...]”</p>	<p>Din conținutul articolului nu poate fi dedusă modalitatea alegerii/numirii șefului secretariatului Comisiei de evaluare. Considerăm că alegerea șefului secretariatului urmează să fie reglementată prin normă juridică primară, adică urmează să se regăsească în proiectul examinat în prezentul raport de expertiză anticorupție.</p> <p>Recomandări: <i>Completarea art.9 cu o normă suplimentară care să prevadă modalitatea alegerii/numirii șefului secretariatului Comisiei de evaluare.</i></p>	<p>Procedura de alegere/numire a șefului secretariatului va fi reglementată în Regulamentul secretariatului respectiv, care se va publica pe pagina web a Comisiei de evaluare. Nu considerăm oportună reglementarea acestui aspect la nivel de lege, odată ce șeful secretariatului va fi angajat în bază de contract și nu va avea statut de funcționar public.</p>
<p>8. La art. 10 alin. (1) lit. d) din proiect “(1) Membrii Comisiei de evaluare au următoarele obligații: [...] d) să se abțină de la orice activitate, ce ar putea genera un conflict de interese sau de la orice acțiuni incompatibile cu calitatea de membru al Comisiei de evaluare, și să le declare în modul stabilit în regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei de evaluare;”</p>	<p>Obiectii: Prin prisma normei de la art.54 alin.(1) lit.a) din Legea nr.100/2017, consemnăm ambiguitatea prevederii în ceea ce privește acțiunile incompatibile cu calitatea de membru.</p> <p>Articolul 7 alin.(2) din proiect stabilește expres că calitatea de membru al Comisiei de evaluare este incompatibilă cu orice funcție publică. Și dacă art.7 alin.(2) prevede situația de incompatibilitate, atunci art. 10 alin.(1) lit.d) din proiect se referă la acțiuni incompatibile cu calitatea de membru, fără a le enumera sau a oferi posibilitatea identificării acestora.</p> <p>Caracterul echivoc al normei examinate privează, mai întâi de toate, membrii Comisiei de evaluare de dreptul de a cunoaște care dintre acțiunile lor pot fi interpretate ca fiind incompatibile cu calitatea pe care o dețin. Totodată, ambiguitatea reglementării, pe lângă faptul că lasă în umbră conduita pe care urmează să și-o asume membrii Comisiei de evaluare, îi oferă acesteia o doză suplimentară de formalism, care va alimenta și mai mult lipsa încrederii în corectitudinea și însemnătatea mecanismului de evaluare.</p> <p>Recomandări: <i>Completarea proiectului cu prevederi care să asigure posibilitatea identificării clare a acțiunilor incompatibile cu calitatea de membru al Comisiei</i></p>	<p>Nu se acceptă. Stabilirea în lege a unei liste exprese a posibilelor situații de incompatibilitate cu calitatea de membru ar genera riscul ca lista respectivă să nu acopere toate situațiile de incompatibilitate ce ar putea să apară în practică și atunci membrii nu vor avea posibilitate să se abțină, deoarece legea nu prevede un anumit temei.</p> <p>Considerăm că criteriile de selecție a membrilor Comisiei de evaluare în cumul cu procedura de selectare a acestora constituie un motiv suficient pentru a avea încredere în aceștia și în</p>

<p>9.</p>	<p>La art. 11 alin. (2) și (3) din proiect „(2) Se consideră că subiectul nu corespunde cerințelor de integritate etică dacă Comisia are dubii serioase că: [...] (3) Se consideră că un candidat nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă Comisia are dubii serioase că: [...]”</p>	<p>capacitatea lor de a identifica și acționa corect în situațiile de incompatibilitate.</p>
<p>Obiectii: Potrivit art.5 alin.(2) din proiect Comisia de evaluare, în activitatea sa, se conduce de Constituția Republicii Moldova, de proiectul examinat și alte acte normative ce reglementează domeniile conexe activității sale. Articolul 21 din Constituție stabilește expres că: „Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale”. Prin analogie, prezumția nevinovăției urmează să se aplice în mod corespunzător și în procesul de evaluare a judecătorilor și candidaților pentru funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție. Aceasta presupune că la emiterea raportului motivat cu propunerea privind promovarea sau nepromovarea evaluării, membrii Comisiei de evaluare trebuie să-și întemeieze decizia pe probe concrete, înlăturând orice dubiu pe care îl au. Standardul de probă impune demonstrarea, dincolo de orice dubiu rezonabil, comiterii unei fapte prejudiciabile. Aprecierea probelor presupune evaluarea suficienței probelor administrate, formarea opiniei în legătură cu aspectele, faptele și împrejurările în privința cărora trebuie să se dea o soluție. Prin urmare, probele sunt suficiente doar atunci când, evaluate în ansamblul lor, vor permit Comisiei de evaluare să-și formeze o părere sau o convingere. Astfel, standardul probei trebuie impus de proiect pentru formarea convingerii la care trebuie să ajungă membrii Comisiei la momentul soluționării evaluării. De altfel, pentru efectuarea acestui exercițiu, la dispoziția Comisiei de evaluare sunt puse, în volum și formă nelimitate, resurse informaționale din orice sursă și de toate categoriile, cu excepția informației atribuite la secret de stat. În atare circumstanțe, luarea deciziei de promovare/nepromovarea evaluării în baza unor dubii, constituie o încălcare flagrantă a drepturilor persoanelor evaluate.</p>	<p>Nu se acceptă. Utilizarea noțiunii de „probe pertinente” se justifică în cazul unui proces penal. Subliniem că procesul de verificare extraordinară a integrității nu este un proces penal și nici nu poate fi asimilat acestuia. Remarcăm că utilizarea în textul proiectului a noțiunii de „dubii serioase” a fost susținută de Comisia de la Veneția (§56 din Opinia Follow up nr. CDL-AD(2022)049): „56. The Commission recommends against the change of the word “serious” with the word “reasonable” in the above-mentioned provision, which may negatively affect and weaken the basis, the criteria and the proof of a negative judgment, thus endangering the fundamental principles of the rule of law and also the future career of judges concerned.”³³</p>	

³³ Traducere neoficială: „56. Comisia recomandă să nu se schimbe cuvântul „serioase” cu cuvântul „rezonabil” în prevederea menționată mai sus, care poate afecta negativ și slăbi baza, criteriile și dovada unei hotărâri negative, punând astfel în pericol principiile fundamentale ale normei de drept și, de asemenea, viitoarea carieră a judecătorilor în cauză.”

		<p>La acest aspect, în nota informativă autorul, la compartimentul „Garanții pentru judecătoria CSJ” a menționat că: „Mandatele actualilor judecători ai CSJ vor putea înceta din propria inițiativă, dacă ei vor depune cerere de demisie în acest sens; sau în circumstanțe ce nu depind de voința judecătorului, dacă vor exista probe incontestabile privind lipsa integrității, urmare a rezultatului negativ la evaluarea integrității”.</p> <p>Recomandări: <i>Substituirea textului „dubii serioase” cu textul „probe pertinente”.</i></p>	
10.	<p>La art. 11 alin. (2) lit. b) din proiect „în privința acestuia există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr.82/2017.”</p>	<p>Obiecții: Argumentele invocate în obiecția anterioară sunt valabile și pentru prezenta obiecție. Totodată, este lipsită de claritate proveniența suspiciunilor privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile, din moment ce în sistemul instituțional din Republica Moldova activează un șir de instituții publice, inclusiv specializate în domeniu, cu competențe în examinarea și combaterea corupției, a actelor conexe corupției și a faptelor de comportament corupțional. Prin urmare, orice informație relevantă care poate contribui la depistarea contravențiilor/infraacțiunilor în domeniul corupției urmează a fi comunicate imediat pentru examinare. Intervenirea Comisiei de evaluare pe filiera anticorupție riscă și încălce flagrant dreptul la apărare a judecătorilor/candidaților pentru funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, conștințit în art.26 din Constituție, având în vedere consecințele pe care le are nepromovarea evaluării.</p> <p>Recomandări: <i>Substituirea textului „suspiciuni rezonabile” cu textul „probe pertinente”.</i></p>	<p>Nu se acceptă. Utilizarea noțiunii de „probe pertinente” se justifică în cazul unui proces penal. Subliniem că procesul de verificare extraordinară a integrității nu este un proces penal și nici nu poate fi asimilat acestuia.</p>
11.	<p>La art. 12 alin. (2) din proiect „(2) Comisia de evaluare inițiază evaluarea după primirea de la Consiliul Superior al Magistraturii a listei judecătorilor Curții</p>	<p>Obiecții: Norma nu stabilește expres în cât timp Comisia de evaluare inițiază evaluarea după primirea listei judecătorilor. Lipsa unor termene clare va acorda membrilor Comisiei de evaluare discreția excesivă de a aprecia și stabili, în fiecare caz separat, termenele care le vor fi convenabile, fără careva restricții sau obligații de a oferi o justificare clară în acest sens. Astfel, apare discreția excesivă a membrilor Comisiei de a aprecia și stabili în fiecare caz separat termenele care îi sunt convenabile, atât pentru propriile</p>	<p>Nu se acceptă. Termenul referitor la această etapă se regăsește în dispozițiile finale și tranzitorii.</p>

<p>Supreme de Justiție menționată la alin.(1).”</p>	<p>acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile.</p> <p>Recomandări: <i>Redactarea prevederii prin prisma specificării exprese a perioadei de timp în care Comisia de evaluare inițiază evaluarea după primirea listei judecătorilor de la Consiliul Superior al Magistraturii.</i></p>	
<p>12.</p> <p>La art. 15 alin. (1), (2) și art. 16 alin. (4) din proiect</p> <p>„Art.15. (1) După analiza informației acumulate, Comisia de evaluare îi comunică candidatului toate dubiile pe care le are în privința acestuia și îi oferă acces la materialele dosarului de evaluare.</p> <p>(2) Peste cel puțin 7 zile de la prezentarea dubiilor, Comisia de evaluare audiază judecătorul. În cazul refuzului judecătorului de a participa la audieri, audierea se desfășoară în lipsa acestuia, iar acesta este evaluat în baza informației acumulate.</p> <p>Art.16. [...] (4) Se consideră că judecătorul nu a promovat evaluarea dacă s-a constatat</p>	<p>Obiectii: În contextul obiecției de la art.11 alin.(2) și (3) din proiect, reiterăm că în procesul evaluării și adoptării raportului privind promovarea/nepromovarea evaluării, membrii Comisiei trebuie să-și întemeieze decizia pe fapte și probe concrete, incontestabile, înlăturând orice dubiu sau suspiciune.</p> <p>În caz contrar, se creează condiții pentru apariția riscului major de punere sub semnul întrebării, atât din partea persoanelor evaluate, cât și din partea întregii societăți, a corectitudinii și necesității efectuării acestui exercițiu excepțional.</p> <p>Totodată, în proiect autorul utilizează, în paralel, termeni distincți cu privire la același fenomen. Astfel, dacă în cele trei alineate invocate supra se aplică noțiunea de „dubii”/„dubii serioase”, atunci în alin.(3) din același articol este folosită noțiunea de „fapte relevante”.</p> <p>Recomandări: <i>Substituirea textelor „dubiile”, „dubiilor” și „dubii serioase” cu textul „probe pertinente” la cazul gramatical corespunzător.</i></p>	<p>Nu se acceptă. Reiterăm argumentele expuse la pct.9 și 10 din prezenta sinteză.</p>

	<p>existența unor dubii serioase privind conformitatea acestuia cu unul sau mai multe criterii prevăzute la art. 11, care nu au fost înlăturate de către subiectul evaluat.”</p>		
13.	<p>La art. 15 alin. (4) din proiect „Înregistrările video a audierilor în ședințe publice se plasează pe pagina web oficială a Comisiei de evaluare.”</p>	<p>Obiectii: Norma nu stabilește expres în cât timp Comisia de evaluare plasează pe pagina web oficială înregistrările video a audierilor în ședințe publice. Lipsa unor termene clare va acorda membrilor Comisiei de evaluare discreția excesivă de a aprecia și stabili, în fiecare caz separat, termenele care le vor fi convenabile, fără careva restricții sau obligații de a oferi o justificare clară în acest sens. Prin urmare, apare discreția excesivă a membrilor Comisiei de a aprecia și stabili în fiecare caz separat termenele care îi sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile. Recomandări: <i>Redactarea prevederii prin prisma specificării exprese a perioadei de timp în care înregistrările video a audierilor în ședințe publice se plasează pe pagina web oficială a Comisiei de evaluare.</i></p>	<p>Se acceptă. Art. 15 alin. (4) a fost completat.</p>
14.	<p>La art. 18 alin. (5) din proiect „Decizia completului de judecată este irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web oficială a</p>	<p>Obiectii: Prevederea este lacunară în ceea ce privește perioada de timp, la data adoptării, în care decizia completului de judecată al Curții Supreme de Justiție urmează să fi plasată pagina web oficială a Curții pentru a se considera emisă. Lipsa termenelor concrete lasă loc pentru interpretări abuzive din partea agenților publici. Astfel, apare discreția excesivă a agentului public de a aprecia și stabili, în fiecare caz separat, termene care îi sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile. Recomandări:</p>	<p>Nu se acceptă. Procedura de examinare a cererii de contestare este cea reglementată de Codul administrativ. Respectiv, hotărârile CSJ se publică pe pagina web potrivit regulilor generale, stabilite deja pentru procedura administrativă.</p>

	<p>Curții Supreme de Justiție și se notifică participanților în termen de 5 zile de la data emiterii.”</p>	<p><i>Redactarea normei în vederea stabilirii exprese a perioadei de timp în care decizia completului de judecată al Curții Supreme de Justiție se plasează pe pagina web oficială a Curții de la data adoptării, pentru a se considera emisă.</i></p>	
<p>15.</p>	<p>La art. 20 alin. (2) din proiect „În cazul lipsei unor reguli de etică și conduită aprobate pentru domeniul în care activează sau a activat candidatul, se verifică dacă comportamentul din trecut al candidatului generează sau nu suspiciuni rezonabile referitoare la corectitudinea acestuia cu standardele etice și de conduită stabilite pentru judecători.”</p>	<p>Obiecții: În contextul obiecțiilor formulate în prezentul raport la art.11 alin.(2) și (3) și art.11 alin.(2) lit.b) din proiect, reiterăm că prezumția nevinovăției urmează să se aplice, prin analogie, în mod corespunzător și în procesul de evaluare a candidaților pentru funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție. Adică, la emiterea raportului motivat cu propunerea privind promovarea sau nepromovarea evaluării, membrii Comisiei de evaluare trebuie să-și întemeieze decizia pe probe concrete, înlăturând orice dubiu pe care îl au.</p> <p>Recomandări: <i>Substituirea textului „dacă comportamentul din trecut al candidatului generează sau nu suspiciuni rezonabile referitoare la corectitudinea acestuia” cu textul „dacă în comportamentul din trecut al candidatului s-au constatat probe pertinente referitoare la necorespunderea”.</i></p>	<p>Nu se acceptă. Reiterăm argumentele expuse la pct. 9 și 10 din prezenta sinteză. Argumentele referitoare la prezumția nevinovăției nu pot fi reținute în raport cu procedura de evaluare din considerentul că prezumția nevinovăției, consacrată în Constituție, este aplicabilă procesului penal, pe când procesul de evaluare reglementat de prezentul proiect este prin natura sa un proces administrativ. Caracterul penal al prezumției invocate rezultă cert și din art. 11 al Declarației Universale a Drepturilor Omului: „Orice persoană acuzată de comiterea unui act cu caracter penal are dreptul să fie presupusă nevinovată până când vinovăția sa va fi stabilită în mod legal în cur sul unui proces public în care i-au fost asigurate toate garanțiile</p>

necesare apărării sale”, din art. 14 al Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice, precum și din art. 6 alin. (2) al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundament

Ministru /*Semnat electronic/* **Veronica MIHAILOV-MORARU**